

בסיעתא דשמיא

נרשם ע"י חנוך העניך הכהן בן רבקה

דברי אלקים חיים

**בענין המצב בעולם עקב נגיף ה"קורונה" ל"ע
מאמר "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב"
יום ב' פרשת ויקרא כ"ז באדר תש"פ**

א

בפרשת השבוע פותחת התורה הקדושה: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר".

וברש"י הקדוש ביאר שהשי"ת דבר אך למשה רבינו ע"ה ואח"כ מסרה הוא לישראל וזל"ק: "ויקרא אל משה (יזמא ד' ת"כ) הקול הולך ומגיע לאזניו וכל ישראל לא שומעין בו' ונועדתי לך כולן בתורת כהנים יכול שמעו את קול הקריאה ת"ל קול לו קול אליו משה שמע וכל ישראל לא שמעו" עכ"ל.

והנה כתיב הכא א' זעירא והכוונה הוא שיש כמה אופנים שהקב"ה קורא יש קורא בבחינה של רעש גדול וכמו שיחא לעתיד לבוא כמו שמתפללים תקע בשופר גדול לחרותנו וזה יהא בחינה של קריאה בקול רעש גדול, ולעומת זה ישנה קריאה של בחינה של א' זעירא.

והנה בזמן משה רבינו ע"ה היה השי"ת מדבר עמו והוא דבר עם בני ישראל ואמנם ידוע יסוד הבעל שם טוב הקדוש זצוקללה"ה זיעוכ"י שכל דברי התורה הם נצחיים ולדורות עולם וא"כ נמצא דבחינה של ויקרא הוא שייך בכל הדורות ואלא שבזמנו דבר השי"ת עם משה לבדו והוא אמר לישראל ואילו בזמן הגלות מדבר השי"ת וקורא לכל בני ישראל בשוה לכל אחד ואחד.

ובזה עצמו יש ג"כ כמה דרגות בקריאה דיש קריאה שהוא בקול רעש גדול ויש קריאה שקורא השי"ת לכל איש ישראל באופן של א' זעירא, ואלא דצריך להבין

הדרך שהקב"ה מדבר לכל אחד ואחד מבני ישראל והזוכה מבין את קריאת השי"ת,

וענין שמבקשים תקע בשופר גדול לחרותנו היינו שלא יהא רק בבחינה של בת קול שידעו ישראל שהגיע עת גאולתם אלא מבקשים שיהא בבחינת שופר גדול שיהא נשמע בכל העולם וידעו כולם שהשי"ת גאל את בני ישראל.

והנה בזמנים אלו הקב"ה מדבר באופן של קול רעש גדול במאורעות הקשים של מגיפת הקורונה רח"ל שהולך מסוף העולם ועד סופו ואלא דצריך כל אחד להבין היטב מה שואל הקב"ה מעמנו בזמן הזה.

והנה על הפסוק "ואתחנן אל ד' בעת ההיא לאמר" מבאר דו"ז בסה"ק ארן עדות [פר' ואתחנן ע' שלה] וזל"ק: "או יאמר בעת ההיא כי בא משה רבינו ע"ה ללמד לצדיקי הדור המנהיגים ומדריכים את בני ישראל לעבודת השם ללמד לישראל לפי העת והבחינה שישראל עומדים אז" עכל"ק.

והיינו שצריך לדבר אל בני ישראל הדברים ששייכים באותו העת ובאותו הזמן שיתאימו הדברים לפי מצב בני ישראל בעת ההיא.

והנה בעת הזו עובר בעולם מצב קשה של מחלה ומגיפות רח"ל, וצריך לבאר לבני ישראל יסודות הדברים ולבאר היטב תפקיד איש ישראל במצבים הללו למען ינצלו בני ישראל וידעו מה דורש השי"ת מעמנו בזמנים הללו.

ב

ונראה לבאר הדברים ובהקדם דברי אא"ז וצוקללה"ה בסה"ק דברי בינה בפרשת כי תשא על הפסוק "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו ולא יהא בהם נגף בפקוד אותם", ומשמע מדברי הפסוק דעל ידי הבחינה של כי תשא את ראש בני ישראל על ידי זה ינצלו מן הנגף.

וביאור אא"ז וזל"ק: (פר' כי תשא דף רלו. ד"ה וזהו הפירוש) וזל"ק: "וזהו הפירוש 'ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם', כי ענין ה'נגף' הוא, בחינת מחלה המתדבקת מגוף לגוף חם וחלילה, וכנודע, ולכן נקרא 'נגף' מלשון גוף, שהגוף מקבל החולי והמגפה רחמנא ליצלן מגוף הנגוף בו".

וביאור דבריו הוא שענין נגף ומגיפה היינו שהוא שונה ממחלות רגילות היכולות ליווצר מצד האדם עצמו, ואילו במגיפת רח"ל גדרה הוא שהוא עובר גוף לגוף והאדם נדבק על ידי אחרים בנגיף ח"ו ועיי"ז מתפשטת המגיפה ביותר בכל העולם משום שהוא עובר מגוף לגוף במהירות ה"י.

ובכך מפרש הדברי בינה כאן, שורשה של "מגיפה" ויסודה, שהיא מתוך מה שהגופים נדבקים גוף מגוף. ועל שם כך נקרא "נגף", שהוא מלשון 'גוף', כי זה מהותה שנהפכה ממחלת יחיד רגילה למגפה, במה שהגוף קיבל החולי מגוף אחר הנגוף, שלכן נצרכה שמירת המרחק בזה, כדי שלא יתדבק גוף מגוף, ולא תתפשט המגיפה הלילה.

ודוגמה לדברי קדשו נראה להביא מסוגיא דריש ארבעה אבות (ב"ק ב:): "כתיב 'כי יגוף' (שמות כא, לה) כו' דתניא פתח בנגיפה וכו'", ופירש רש"י: "נגיפה שדחפה בגופה" ע"כ, והיינו דנגיפה היינו שדוחף ועובר מן הגוף לגוף וזה יסוד ענין המגיפה.

ועל זה אמרה התורה שהעצה של בני ישראל להנצל מן הנגף הוא דוקא על ידי בחינה של כי תשא את ראש בני ישראל וביאר אא"ז שם בדברי בינה וזל"ק: (שם): "אבל על ידי קדושת המנין הזה, זכו ישראל לבחינת קדושת הגוף בשלימות. שלא יקבל גוף ישראל שום קלקול ופגם מגופות אחרים הפוגמים, והבן" עכ"ל"ט.

ונמצא מדבריו הקדושים שהעצה היעוצה לבני ישראל שיזכו להנצל מן המגיפה הקשה הוא דוקא על ידי שמקיימים כי תשא את ראש בני ישראל, ועל ידי מנין בני ישראל באופן הראוי זוכים להנצל מן הנגף ולא יהא להם שום קלקול ופגם מהגופות האחרים הפוגמים.

ואולם יש לבאר היטב הדברים מדוע דוקא על ידי מנין בני ישראל זוכים להצילם מכל פגם וכן להצילם מכל המגיפות רח"ל ויש להבין היטב שייכות הדברים.

ג

ונראה לבאר בזה דהנה יסוד מנינם של בני ישראל הוא ענין חשיבות דהיינו שכאשר מונים וסופרים הדבר הרי הוא מחשיב אותו לדבר מיוחד וכמו שמצינו בגמרא ריש ביצה [ג:]: דדבר שבמנין אינו בטל והיינו דכל דבר שהוא חשוב שמונים אותו לעצמו הרי הוא דבר חשוב ומשום כך אין יכול להיות בטל מחמת חשיבותו.

אולם לא כל המנינים שוים שיש וסופרים כדי לידע הסך שיש לו אך אינו מראה על חשיבות מיוחדת שיש לכל מספר בפני עצמו ולמשל החיות ובהמות שמונים אותם אינם מראים על חשיבות כל אחד בפני עצמו אלא הוא חלק ממנין כולם וכמו כן אצל אומות העולם שיש מליונים סינים וכיוצא שאף שנמנים הם מכל מקום כולם מעיין דבר אחד הם ואינם חשובים עד כדי כך לעצמם כל אחד ואחד.

ואולם אצל מספר בני ישראל הרי יסודו הוא שמראה חשיבות שיש לכל אחד בפני עצמו שכל אחד מספר לעצמו, וזה מראה על חשיבות כל אחד ואחד מבני ישראל

שכל אחד בריאה בפני עצמו והוא בעל תפקיד מיוחד בעולם שאין שני לו אלא כל איש ישראל הוא מטרה ותכלית לעצמו שאין בדומה לו כלל וכלל והוא בריאה גמורה לעצמו.

וביאור הדברים דהנה כבר הובא כמה פעמים דברי התוס' ישנים ביומא שהביא שכתב דמה שאמרה תורה שני שעירים שיהיו שוים אין שייך שיהיו שניהם שוים לגמרי שהרי לא שייך בכל העולם שני דברים שהם זהים לגמרי, ובירושלמי איתא שאף שני גרגרי חיטה לעולם לא יהיו דומים אחד לחבירו.

ויסוד הדברים הוא שהבורא ברוך הוא אינו בורא שום דבר שדומה לגמרי לחבירו אלא כל דבר הוא בריאה בפני עצמו ואינו דומה לחבירו לגמרי, וידוע שהחוקרים מצאו שאף פתיתי השלג שישנם רבים לאין מספר ואפילו הכי אין דומה פתית שלג אחד לחבירו לגמרי אלא כל אחד יש לו צורה מיוחדת לעצמו, וכמו שנתבאר דאצל הבורא יתברך אין שייך שני בריות שיהיו דומים ושונים לגמרי.

ואולם בזה עצמו יש חילוק במיני וסוגי העניינים, דבמינים וסוגים חשובים הרי חלוקים הם הרבה יותר האחד מחבירו ואם בדברים הפשוטים כגרגרי חיטה אינם שוים לגמרי, הרי שאצל דברים חשובים יותר הרי שהחילוק בין האחד לחבירו הוא הרבה יותר.

ולמשל ביהלומים ואבנים טובות כל אחד שונה לגמרי מחבירו ויש יהלומים שבחילוקים דקים הרי הם ענין אחר לגמרי, ואחר העיון יכול להיות הבדלים עצומים בין שווי יהלום האחד לחבירו והיינו משום חשיבותם הגדולה הרי בכמה חילוקים דקים יהיה מהם שני דברים אחרים לגמרי ואין דומה האחד בחשיבותו להשני כלל שיש יהלום שנקי הרבה יותר מחבירו ויש ששונה בגדלו ויש ששונה לגמרי בצורתו המופלאה וכדומה הרבה חילוקים ביניהם וכל זה נובע מחמת שהם דברים חשובים יותר ולכך מתבטא הרבה יותר החילוקים ביניהם.

ומעתה אצל אנשים ובפרט אצל בני ישראל הרי ודאי שמחמת גודל עצימות חשיבותם הרי ודאי השוני ביניהם הרבה יותר גדול וכמ"ש בפרק הרוואה (ברכות נח.): "הרוואה אוכלוסי ישראל, אומר 'ברוך חכם הרזים', שאין דעתם דומה זה לזה, ואין פרצופיהן דומים זה לזה".

והיינו שבני ישראל הם שונים לגמרי במהותם זה מזה משום שכל אחד יש לו חשיבות מיוחדת בפני עצמו ובגמרא סנהדרין איתא (לח.): "תנו רבנן, [אדם נברא יחידי], להגיד גדולתו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד, וכולן דומין זה לזה. אבל הקדוש ברוך הוא טובע כל אדם בחותמו של אדם הראשון, ואין אחד מהן דומה לחבירו, שנאמר (איוב לח, יד)

'תתהפך כחמר חותם, ויתייצבו כמו לבוש'. ומפני מה אין פרצופיהן דומין זה לזה וכו'" ע"כ.

והרי מבואר מזה דהאדם ובפרט בני ישראל הרי הם שונים לגמרי זה מזה ואף הקול ידוע שאין קול אדם אחד דומה לחבירו והמומחים יכולים להבחין בין הקולות שאין שום אחד שקולו דומה לגמרי לשל חבירו וכן כל אחד יש לו כשרון אחר משל חבירו וכל אחד לפי עניינו וכל זה משום שכל אחד מבני ישראל יש לו חשיבות מיוחדת בפני עצמו ותפקיד בפני עצמו ולכך אינו דומה כלל לחבירו.

ד

ועיקר הטעם שאין אחד מישראל דומה לחבירו הוא משום שכל אחד יש לו תפקיד מיוחד בעולם שאך ורק הוא יכולים לתקנו וכל אחד ניתנו לו כוחותיו המיוחדים לתפקידו וכל אחד הוא בבחינת מלך לענין התפקיד המיוחד לו שלמענו נברא ובזה הוא מתקן את כל העולם לפי עניינו.

ואיתא בגמרא סנהדרין [לז.]: "לפיכך חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם" ועומק הכוונה שחייב לומר בשבילי נברא העולם היינו שישנו באמת דבר מיוחד שהוא בא לתקן בזה את כל העולם משום שכמו שנתבאר כל אחד יש לו את תפקידו המיוחד לו שזה רק הוא יכול לתקן בכל העולם.

וכמו כן איתא בגמרא קדושין [מ.]: "תנו רבנן לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי עשה מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו לכף זכות עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו לכף חובה" ע"כ, ונמצא דיש ביד איש אחד מישראל שיכריע את כל העולם לכף זכות או להיפך ח"ו, ומכל זה מוכח גודל החשיבות שיש לכל אחד מישראל שיש לו עניינו וכוחותיו המיוחדים לו לבדו, ובזה הוא מלך על כל העולם שיש לו מלכות וממשלה בענין הזה המיוחד לו לתקן.

וזהו ביאור עומק הענין שמנה אותם משה רבינו עליו השלום דהיינו שעל ידי המנין המיוחד לכל אחד הרים אותם וביאר להם חשיבות כל אחד ואחד מבני ישראל וזהו הביאור "כי תשא את ראש בני ישראל" היינו שעל ידי המנין שמנה אותם משה העלה והרים את חשיבות עניינו ותפקידו של כל איש ישראל עד סוף כל הדורות.

ומעתה נבאר דברי אא"ז בדברי בינה שדבר זה עצמו גורם למנוע המגיפה מעל בני ישראל משום שכמו שנתבאר המגיפה הוא על ידי שעובר הנגף מגוף לגוף וזה דוקא כאשר הם דומים ושייך אחד לחבירו, אך כאשר העלה אותם משה וגילה לבני ישראל שכל אחד הוא בריה בפני עצמו והוא מלך לענין עבודת השם שבשבילה בא לעולם ואין אחד דומה לחבירו כלל א"כ אין שייך שיהא בהם נגף

ולא יעבור הנגיף מגוף לחבירו מאחר שכל אחד הוא ענין מיוחד ומלכות בפני עצמו ובוזה יומתק מעליהם כל ענין הנגף ודו"ק.

ה

ואמנם ביותר יש לבאר הענין כיצד לא יגיע הנגף לבני ישראל דהנה עם בני ישראל מיסודו מובדל ומופרש מן העמים בתכלית ההבדלה, כד"א (במדבר כג, ט) "הן עם לבדד ישכון, ובגויים לא יתחשב". כי מיסוד מחצב נשמת ישראל נחצבים הם מעולם אחר לגמרי גבוה ועליון, כדמפורש בתוס' פ"ק דעבו"ז (ה). וז"ל: "אין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף ואם תאמר, מכל מקום יכלו על ידי עובדי כוכבים שיהו מולידיים. ואומר הר"ר אלהנן, דנשמות של ישראל ושל עובדי כוכבים אינן בגוף אחד" עכ"ל.

וביותר מבואר בדברי אא"ז בסה"ק דברי בינה שכתב שבני ישראל מובדלים מן הגויים לא רק בנפשם אלא אף בגופם וחומר בשר ודם שלהם אינו כמו של הגויים כלל וזל"ק: [פר' בא דף כ:]: "צריך כל איש לידע; שאפילו הד' יסודות שלו והחומר הוא משונה מחומר אומות העולם, ואם ירצה להזהר יראה שהוא קדוש. אף על פי שנראה שהוא לכוש בגוף כמו שאר האומות אם יתבונן, יראה שעצם גופו גם כן משונה מהם. וזה הוא ראיה מבראשית, שאיתא [רש"י ריש בראשית, עיין ויק"ר לו, ד] בשביל ישראל שנקראו ראשית, ובשביל תרומה שנקרא ראשית וכו'. וישראל נקראו תרומה, וכמאמר הכתוב: [ירמיהו ב ג] קודש ישראל לד' ראשית תבואתו, שזה הוא מעלת ישראל, כמו שאנו רואים בהתרומה שהיא ממש בשוה כמו אותו התבואה של חיטים, ואף על פי כן הוא קדוש בקדושת תרומה, אף על פי שאין ניכר בגוף הדבר רואים אנו שיש בו קדושה נסתרת שהיא קדושת הגוף, ועל דרך זה הוא סובב כל המדרשים ע"ז בשביל חלה, וקרבנות וביכורים וכו', כך כל איש ישראל יש בו קדושת הגוף גם בהד' יסודות" עכ"ל"ק.

וכבר איתא כן להדיא בספר הכוזרי [מאמר שני אות מד] דכמו שיש חילוק בין הדומם לצומח וחי מדבר כמו כן ישנו דרגה נוספת בעצם שינוי החומר והוא דרגת בני ישראל עם סגולה וז"ל: "כי היסודות נהיו להיות מהם המוצאים, ואחר כך הצומח ואחר כך החיים, ואחר כך האדם, ואחר כך סגולת האדם, והכל נהיה בעבור הסגולה ההיא להדבק בה הענין האלקי, והסגולה ההיא בעבור סגולת הסגולה כמו הנביאים והחסידים. ועל זה הדרך נסדר מאמר האומר [תפילות הימים הנוראים] תן פחדך ה' אלקינו על כל מעשיך, ואחר כן תן כבוד לעמך, ואחר כן צדיקים יראו וישמחו, מפני שהם סגולת הסגולה" עכ"ל.

ולבאר הענין נמשיל הדבר כמו יהלומים ואבנים טובות שכהיום יש עושים מזכוכית דוגמת יהלומים, והנה האדם שאינו מביין יראה יהלום אמיתי ולידו זכוכית

שעשויה כעין יהלום יחשוב ששניהם שווים, אמנם המבין באבנים טובות מיד יראה ויבין שלא קרב זה אל זה כלל וכלל וזה אינו אלא זכוכית פשוטה וזה יהלום יקר עד מאד שהוא בעצמו לגמרי ענין אחר.

וכמו כן ממש הוא החילוק בין יהודי לגוי שאף שלפעמים נראה שאין חילוק ביניהם בגופם, אולם באמת חילוק יסודי ביניהם שלא קרב זה אל זה כלל והגוי אינו אלא בשר חמורים בשרם ואילו היהודי אף גופו ענין אחר לגמרי הוא ויקר הוא עד מאד.

ואמנם להבין מהו באמת יקר נפש איש ישראל אין מכיר בזה כי אם הקב"ה בכבודו ובעצמו וכמו שכתב אא"ז בסה"ק תולדות אדם [פרשת עקב] וזל"ק: "שהנקודה הפנימית שיש בכל אחד ואחד מישראל, הוא יקר מאד מאד, כמאמר חז"ל (סנהדרין מג.): "אף על פי שחטא ישראל הוא". והנכבדות הזאת הוא, מפני ששרשם נחצב מסגולת ואוצר מלכו של עולם, כאמור בתורתנו הקדושה (שמות יט ה): "והייתם לי סגולה מכל העמים". ואין שום מלאך ושרף יודעים מהות ערכם ואהבתם בעיני המקום, מחמת שהמחצב שלהם מאוצר מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. אולם לצדיקי הדור, הקדוש ברוך הוא מגלה להם את אהבתו שיש לכל אחד ואחד מישראל, בכדי שיעוררו עליהם רחמים בעת הצורך" עכל"ק.

ונמצא שאין באמת מבינים באמת גודל מהות ערכם ומהותם של בני ישראל כי אם לפעמים השי"ת מגלה קצת לצדיקים כדי שיתפללו עליהם, אך עיקר מעלתם וגדולתם של ישראל אין יודע ומכיר כי אם השי"ת בעצמו ולעתיד לבוא יתגלה גודל מעלתם של ישראל באמת.

1

על כל פנים מאחר דנתבאר דישראל והעכו"ם הם נבדלים לגמרי ואין שום שייכות ביניהם א"כ כאשר ישנם מחלות קשות בעולם כמחלת ה"קורונה" שיסודה ושורשה בא מן הגויים א"כ בודאי מצד הדין אין לה שייכות כי אם לגויים שהם דומים ועליהם מתפשטת המגיפה אך אצל בני ישראל שהם מובדלים לגמרי אף בגופם לא היה שייך כלל שיתקרב עליהם אותו הנגיף שהרי הם גוף אחר לגמרי.

ודוגמה מוכרחת לזה יש להוכיח שהנה אף שהמון בני אדם נדבקו בזאת המחלה בכל העולם כולו מכל מקום בהמות וחיות לא נדבקו בזה כלל, והטעם פשוט משום שאינם שייכים ואינם אותו המין כלל וכמו שנתבאר דהמגיפה נדבקת מגוף לגוף רק כאשר הוא שייך בדבר ואילו כאשר אינו מינו כלל אינו נדבק בזה כלל, וכמו כן בדרגה למעלה כאשר איש יהודי אינו כלל דומה לגוי א"כ אין צריך לבוא עליו

כלל כל אותם המחלות אשר הם מן הגויים והמונם אך איש ישראל הוא ענין אחר לגמרי בגשמיות וכ"ש ברוחניות וא"כ עליו לא צריך לבוא כלל ענין הנגף ח"ו.

ומצינו להדיא כן במצרים כאשר באו על המצרים כל עשרת המכות איתא בקרא שבישראל לא פגע ולא נגע כלל לא במכת כינים ולא בשחין ולא בכל המכות שהמצרים סבלו עד מאד מהם ואילו בני ישראל אשר היו שכנים לא ניזוקו כלל וכלל, ונראה דדבר זה שלא נדבקו בני ישראל לא היה בגדר נס כלל אלא כמו שנתבאר שבני ישראל הם מובדלים לגמרי מן הגויים ואינם שייכים אליהם ואף בגופם נחלקים הם לגמרי וכאשר הגויים נלקים אין זה שייך לישראל כלל.

וכן כתב להדיא בסה"ק חתם סופר [חדושים על עבוד"ז לא:]: שאינו יכול להבין כיצד אפשר לקחת דוגמה ורפואה מגופותיהם של הגויים אשר המה לגמרי אחרים מגופם של ישראל וזל"ק: "מימי תמהתי אחר שבעו"ה אין לנו מדרש חכמות הרפואות וכל רופאי ישראל לומדי בבית מדרש לאומים וחכמיהם וכל חכמתם בנוי על טבעי גופי דאכלי שקצים ורמשים ולא דאיגי במצות ואיך ישפוט מזה על גופי ישראל דלא אכלי שקצים ודאיגי במצות הרי קמן אלו מסתכנים בגילוי ואלו שתו וחיו ושכבת זרע של אלו מסריח משא"כ אלו והוא איבעיא דלא איפשטא פר"ע ובודאי לענין רפואות הגוף מה נעשה נסמוך על רופא חנם ית"ש ויתן בפי הרופא ומחשבתו לרפאות נפש עד דכא ושומר פתאים ה' ולענין פ"נ שבת ויה"כ לא יהא אלא ספק נמי מותר אבל לענין איסור נדה צ"ע ואם חז"ל סמכו על הרופאים שהעלה מטבעין ליבנה וכדומה בזמניהם היו חכמי רופאי ישראל אשר שקלו זה בדעתם אבל רופאי זמנינו אינם עוסקים אלא בטבעי או"ה צל"ע מאוד" עבל"ק.

ומעתה יש לבאר דבאמת אם בני ישראל היו נבדלים לגמרי מן הגויים לא היה נדבק בהם כלל מחלתם ומגיפתם.

ואמנם הסיבה שבגינה יש ליהודים שייכות למחלות הגויים הוא בהקדם דברי זקני בסה"ק תולדות אדם שכתב דמחלות הגוף הם תוצאה מחמת שהנפש אינה בשלימותה וזל"ק: (עמו' רצט ריש טו"א): "מחולי הנפש נמשך חולי הגוף רח"ל" עבל"ק, וביאור דבריו הקדושים דכאשר נשמת איש ישראל תהא בשלימותה בלא פגם אזי אף גופו יהא בלא שום מחלה וייסורים ח"ו וחולי הגוף הוא נובע בעצם מחולי הנפש.

והנה באמת העולם בדורות אלו מלא טומאה וזוהמה מכל טומאות הגויים ובכל עבירות שלהם אשר מלאים פריצות וטומאה ועריות וכיוצא רח"ל ומטמאים את האויר ואף בני ישראל עלולים ליטמא בהם וליפול בטומאתם ח"ו.

ובפרט כהיום שממציאים חדשים לבקרים את כל המכשירים הטמאים המטמאים כל אשר יש לו שייכות עמהם ומכלים הנפש וגם הבשר וממלאים את מוח האדם בטומאות ותאוות רעות וכיוצא והמה אבי אבות הטומאה, וזאת היא ממש מגיפה רוחנית ה"י, וכאשר נכשלים בהם בני ישראל ח"ו, הרי עי"ז הם מקבלים שייכות לטומאת הגויים ועל ידי זה עלולים ליפול במגפות ובמחלות אשר במקורם הם שייכים לגויים ולא לבני ישראל ח"ו.

ועל זאת צריך מאד להזהר שלא יהא לבני ישראל שום שייכות לטומאות הגויים ובאמת שייך ויכול כל אחד להזהר בכל כחו בזה שהרי אין הקב"ה שולח נסיון לאדם אלא אם כן יכול לעמוד בו, ובאם היו נזהרים ישראל בכל כוחותם הקדושים להחזיק מעמד שלא ליטמא בטומאת הגויים ולא היה להם שום שייכות להם ולהמונם אזי ודאי שלא היו נפגעים כלל מכל מחלותיהם וכמו שנתבאר שאין להם שייכות כלל אל הגויים.

ז

וזאת העצה היעוצה בעת הזאת כמו שכתב אא"ז בדברי בינה כי תשא את ראש בני ישראל היינו להגביה ולרומם נפש ישראל שיהיו מובדלים לגמרי מכל הגויים ומהמונם ושלא יהא להם עמם שום שייכות כלל וכלל.

ועל זה נאמר בפסוק [במדבר כג ט]: "הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב" וענין עם לבדד ישכון היינו שבני ישראל הם מובדלים לגמרי מהתנהגות הגויים ובכל מקום שנמצא איש ישראל הרי הוא מופשט ומובדל מן הגוי בתכלית ואין לו שום שייכות בכל הבלי הגויים.

וענין "ובגויים לא יתחשב" היינו שאינו מתחשב בכל פעולות הגויים ואינו מחשיב אותם, דהיינו אף שרואים גודל מעשיהם של הגויים וכל המצאותיהם ואת גודל עשירותם וכו' וכל חכמתם שנראה שמצליחים הרבה ועושים חיל בהרבה עניינים ויש לפעמים אשר מקבל האדם התפעלות לראות גודל מעשיהם ח"ו, ולדאבוננו יש מבני ישראל אשר מתפעלים הרבה ממעשי הגויים ועד כדי כך שיש מהיהודים התועים אשר היו רוצים להיוולד גויים ח"ו בראותם גודל הצלחתם וזה מגודל טעותם אשר נטמעו מטומאת הגויים ומחלאת זוהמתם רח"ל.

ועל זה אומרת התורה "ובגויים לא יתחשב" היינו שלא להחשיב אותם כלל ואדרבה ידע שהכל הבל ורעות רוח וכל חכמתם וכל הצלחתם אינה כלום, וצריך איש ישראל להשריש בליבו שלא להעריך ולא להחשיב שום דבר מהגויים ולידע

שאינם שוים מאומה וכל מעשיהם תהו וימי חייהם תבל הם לגמרי, וזהו כי תשא את ראש בני ישראל שידעו שכל הגויים אפס ותהו המה.

ואילו עם בני ישראל אף אם נראים שפלים ובזויים ולפעמים רואים שרק בני ישראל סובלים ח"ו בין הגויים הרי כל זה הוא מחמת הסתר פנים הנורא אך באמת כל החשיבות הוא רק לבני ישראל וצריך כל אחד להשריש זאת בקרבו ולמאוס בכל גדולת הגויים וחכמתם וכל הבליהם שהכל מלא טומאה וזוהמה ואך שקר יהגון.

וכאשר נתנהג בזה האופן שלא להחשיב בדעתנו ובליבנו שום דבר מהגויים ואדרבה נדע להעריך את ערך יהדותנו ושגב גדולת נשמתנו אזי לא יהא שייך כלל שיתקרב אל בני ישראל הנגיף אשר בא מן הגויים וכמו שנתבאר דאין לו שייכות כלל אל בני ישראל אשר הם חומר אחר לגמרי.

וכמו שנתבאר מדברי קדשו של התולדות אדם שכל המחלות הגוף הם באים מחולי הנפש וכאשר בני ישראל לא יהא שייכות כלל עם מחלות הנפש של הגויים אזי גם יצאו מכל מחלות הגוף שהם מהגויים ומהמונם.

והדברים מבוארים היטב בדברי רש"י על התורה [ויקרא כ כו] על הפסוק "ואבדל אתכם מן העמים להיות לי, אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחביריו" עכ"ל, ואין הכוונה רק שח"ו על ידי השייכות עם הגויים יש לגויים שליטה ח"ו, אלא גם כמו שנתבאר דכאשר מובדלים ישראל מן העמים לגמרי אזי אף המחלות והייסורים שבאים על הגויים אין להם שייכות לישראל ולהיפך ח"ו אם יש שייכות יכולים אף ישראל להיפגע ח"ו.

וידוע מה שהיה בשואה הנוראה אשר ודאי היתה גזירה מן השמים אשר אין אתנו יודע עד מה, ואולם המקום שפרצה הגזירה היה דוקא בגרמניה הארורה אשר שם נתפשט ההשכלה וישראל נתקרבו אל הגויים והיו מדמים עצמם אליהם עד כדי שהיו שאמרו "היה יהודי באהלך ואדם בצאתך" עפ"ל, שהיו מחשיבים את הגויים ואת חכמתם ולמדו את חכמת הגויים והתנהגו בנמוסם ועל כן דוקא שם פרצה הרעה הגדולה וכמו שנתבאר דיסוד קיום ישראל הוא דוקא על ידי שמבדילים עצמם לגמרי מן הגויים ואז ינצלו מכל פגעי הגויים.

ח

ודברים נוראים בענין זה כתב בדרשות הר"ן [הדרוש השישי] וז"ל: "ולפעמים מתחדשים מקרים ברחוק מקום ובאיים תרחוקים, כדי שיתעוררו ישראל אל

התשובה וייראו ויפחדו פן יגיע הפורענות אליהם, והוא מאמר הנביא: הכרתי גוים נשמו פנותם ההרבתי חוצותם מבלי עובר, נצדו עריהם מבלי איש מאין יושב, אמרתי אך תיראי אותי תקחי מוסר. וכשאינם מתיסרים ברעת האחרים, הפורענות הולך הלוך ונסוע וילך הלוך וקרב, ואין ספק כי מי שרואה כל אלו התלאות אשר הם באמת התראות הש"י, ועודנו מחזיק בדרכו אשר דרך בה, הוא כמי שעובר עבירה וקבל עליו התראה, שהתיר עצמו למיתה, מכאן ואילך" עכ"ל.

ודברי קדשו הם נוראים ובודאי צריך להתעורר ולשוב בתשובה בזמן שהקב"ה מעורר אותנו עם מקרה נורא שנתחדש על כל העולם שלא נהיה ח"ו בבחינה להתיר עצמו למיתה מכאן ואילך.

ובהמשך דבריו כתב כדברי זקני התולדות אדם שכל מחלה הגשמי הוא תלוי ברוחני וז"ל: "לכן אין טפק כי בזמנים האלו ראוי לחפש היטב על רפואת הנפש ולהקדימה על רפואת הגוף. הוא אמר דוד המלך ע"ה: אני אמרתי ה' חנני רפאה נפשי כי חטאתי לך, פירוש, אני בחליי הייתי מתפלל על רפואת נפשי, ועל אותה רפואה היה כל השתדלותי, לא על רפואת הגוף. ואין ספק שכל משכיל ראוי להקדים רפואת הנפש על רפואת הגוף, כי גם בחולי הגוף נשאלה שאלה בחכמת הרפואה, כשיזדמנו שני חלאים בשני איברים איזה מהם ראוי להקדימו ברפואתו, והושב על זה בשלשה דרכים, האחד שראוי לרפאות אותו שהוא יותר חזק הסכנה, השני שראוי לרפאות אותו שהוא סבה לחבירו, השלישי שראוי לרפאות אותו שלא יתרפא חבירו כי אם בהרפאו. וכל אלה השלשה מסכימים ברפואת הנפש והגוף, כי אין ספק שהנפש יותר חזקת הסכנה מהגוף, כי הגוף אוכד והנפש נשאת.

וכן אין ספק אצלי שחליי הנפש סבה לחליי הגוף, וכי לא יתרפא הגוף מבלי הרפא הנפש, כמו שאמרו רז"ל בברכות שבמקומו של רבי חנינא בן דוסא היה ערוד אחד שהיה ממית את חבריו, ובאו ואמרו לרבי חנינא בן דוסא, ונתן עקבו על חורו ונשכו זמת הערוד והביאו לבית המדרש, ואמר להם ראו בני שאין ערוד ממית אלא חטא ממית. הנה מבואר שחליי הנפש סבה לחליי הגוף, וכי הנפש הבריאה תדחה הסבות הממיתות כלם.

ואם ישתבש אדם לומר כי אין זה אלא לרבי חנינא או שקול כמותו, אבל שאר האנשים אין להם מבוא בזה כלל, זה שכיום וטעות גמור, כי בריאות הנפש ורעיעותה הולכים על דרך בריאות הגוף ורעיעותו, וכמו שתראה אנשים רעועי הגוף חלושי האברים. כל סבה מזקת להם, גם אם תהיה חלושה מאד יזיקם, כי אין

בריאותם דוחה שום סבה מזקת לחולשתם, כן האנשים רעועי הנפש, לא תדחה נפשם סבה מזקת כלל, וכמו שהאנשים הבריאים ידחה בריאותם קצת הסבות המזיקות [לגוף] כפי יתרון בריאותם, כן הנפשות הבריאות ידחו הסבות המזיקות כפי יתרון בריאותם. וכמו היחיד אשר הוא בתכלית הבריאות ושתה התריאק"ה והמרקחות המצילים, ידחו סמי המות כלם ולא יזיקוהו, כן הנפש הבריאה בתכלית הבריאות הנכספת למצות, ועחמה אותם צרי ותריאק"ה, התשובה, תדחה הסבות המזיקות כלם, וזהו מעלת רבי חנינא בן דוסא והדומים אליו:

וזהו שהבטיח הנביא הנאמן: אם שמוע תשמע לקול ה' וגו' כי אני ה' רופאך, ורבים יתמהו מזה הפסוק, איך יאמר אם תעשה כל מה שצויתוך על השלמות, לא אמיתך בחלאים רעים כאשר הכרתי המורדים והפושעים בי. והביאם לזה שני דברים. האחד שחשבו שלא הבטיח הש"י אלא שלא ישים על עבדיו כל המחלה וגו'. והוא מן התימה, איך יבטיח עובדיו שלא ישים עליהם כל מדוי מצרים. והשני, שחשבו שלא היו כל החלאים כלם במצרים, ולכן לא יבטיח זה הפסוק בהסרת כל החלאים לפי סברתם. ונשאר אצלם פירוש הפסוק בספק" עכ"ל.

הרי מדבריו הקדושים כמו שנתבאר דכל המחלות שנשלחו בעולם הוא כדי לעורר לבב בני ישראל שירפאו את נשמתם ואז לא יפגעו כלל מכל טומאות הגויים ומהמונם ומכל מגיפותיהם ויהא אך טוב לבני ישראל.

ובאמת בשורש הדברים אף כל ההמצאות וכל ענייני העולם של כל הבלי הגויים הכל באמת מקורו הוא מהתורה הקדושה, והוא משום שהתורה היא מקור ושורש כל הבריאה, וכדאיתא בזוהר הקדוש [ח"ב דף קסא] "דקודשא בריך הוא אסתכל באורייתא וברא עלמא" וכן איתא בחז"ל דליכא מידי דלא רמיזא באורייתא ונמצא דהכל נמצא בתורה הקדושה.

ואא"ז היהודי הקדוש זצוקללה"ה זי"ע ביאר שכל החדושים והמכונות שמיוצרים בעולם הרי הם באים מחמת חידושי התורה שלא כהלכה או בפניות וגיאאות או שלא לשמה וכמו שאיתא בספר תפארת היהודי [אות יט] וז"ל: "שח לי זקן אחד ת"ח ר' עובדי' שמו אשר שמע מפה קדוש היהודי זי"ע, שבאם איש הישראלי מחדש חידושים בתורה ביראת ה'. כתוב בזוהר הקדוש: שנעשה מזה שמים חדשים. אולם מי שמחדש חידושים מעורבין בגיאאות ושאר מידות רעות לא טהורות, אז נעשו רקיע שוא. אולם השכל הרוחני שבהם משוטטים והולכים לענגלאנד [אנגליה, שבזמנים ההם היו מייצרים שם המכונות החדשות], ומשכל

הזה נתהוה מכונות נפלאות. ואמר אז על ספר אחד מגדול בזמנו: שמהחידושים של הספר הזה יתהוה מאשין נפלא בענגלאנד" עכ"ל.

ובנתיב המתבאר מדברינו נמצא דמה שנמצא בבני ישראל שמתקרבים אל הגויים וטומאתם הרי זה עצמו גורם למחלות בעולם רח"ל, ובאמת ידוע שהגויים היו מעלילים על היהודים עלילות שהם מפיצים מחלות ח"ו והיו מהם הרבה צרות לבני ישראל, ואמנם בשורש יש בזה מן האמת שהכל תלוי בהתנהגות בני ישראל וכמו שנתבאר שבידם להשפיע על כל העולם וכאשר יבדלו מן הגויים לגמרי אזי יסורו כל המחלות מכל העולם כולו ודו"ק.

ט

ועל כל פנים נתבאר היטב דכאשר ישראל הם מבדילים עצמם מן הגויים זוכים שכל המחלות אשר באים על הגויים אין להם שייכות כלל לבני ישראל והדברים מבוארים להדיא בתוספתא תענית [פ"ב] וז"ל: רבי יוסי אומר מבול של מים אין אבל מבול של דבר לעובדי כוכבים לימות המשיח יש שנא' (זכריה יא) ואקח את מקלי את נועם וגו' מהו אומר ותופר ביום ההוא" ע"כ, הרי שכל זה שייך רק אל הגויים ולא אל כלל ישראל.

ובגמרא סנהדרין [לט]. איתא: "אמר ליה ההוא מינא לרבי אבינא כתיב מי כעמך כישראל גוי אחד בארץ מאי רבותייהו אתון נמי ערביתו בהדן דכתיב כל הגוים כאין נגדו אמר ליה מדידכו אסהידו עלן דכתיב ובגויים לא יתחשב" ע"כ, ומבואר להדיא היסוד הנתבאר דכל הגויים כאין נחשבו ואולם ישראל נאמר עליהם ובגויים לא יתחשב, ואלא דצריך כל אחד להכניס זאת בלבבו שבגויים לא יתחשב כלל ולא יחשיב אותם כלל.

וברש"י בתהלים [פרק מז פסוק ד] על הפסוק ידבר עמים תחתנו פירש וז"ל: "ידבר עמים תחתנו, יתן דבר בעובדי כוכבים תחת נפשנו להיו' חמתו מתקררת בהם ואלו נצולים כענין שנאמ' ונתתי כפרך מצרים וגו' (ישעיה מג) " ע"כ.

וכן כתב באור החיים הקדוש [פרשת בשלח] על הפסוק כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך וז"ל: אשר שמתי וגו', טעם שפרט לומר אשר וגו', נתכוון לבל יאמרו כי אינו מבטיח אלא שלא להביא עליהם מחלה, אבל אם באה לזולת, בהדי הוצא לקי כרבא (ב"ק צב), ואין כאן הבטחה, לזה אמר אשר שמתי במצרים, ולכו וראו מעשה מצרים, שהגם שהביא ה' כמה מחלות היה ה' מגביל למכה לבל

תגע בהם, הא למדת שאפילו בשעת חרון אף יפליא ה' להם חסדו ויצילם ה'" עכל"ק.

הרי מתבאר מדבריהם הקדושים דבודאי כל המחלות והדבר והמגיפות אשר נשלחים לעולם הם דוקא על הגויים ולא על בני ישראל כלל וכמו שנתבאר שהם מחומר אחר ואינם שייכים כלל לזה, ואלא דצריך להיבדל מהם ומכל המונם של הגויים ולהחשיב את גדולת וחשיבות בני ישראל ולהמאים את טומאת הגויים ואז בודאי ינצלו בני ישראל מכל פגע ומחלה וממגיפה ומכל דבר רע אכי"ר.

י

ואמנם ישנו עוד עצה להנצל מכל הפגעים וגם זה יש ללמדו מהפסוק דכי תשא את ראש בני ישראל ויש לדקדק שלא אמר את ראשי בני ישראל אלא את ראש בני ישראל.

ונראה לבאר בזה ובהקדם מ"ש בפ"ק דקידושין (ל): אחד מחובות האב כלפי בנו: "להשיטו בנהר", ומפרש בגמרא: "מאי טעמא, חיותיה הוא".

ונודע מה שאמרו בזה בעלי המוסר, מאי טעמא חייבוהו דווקא ללמדו להשיטו בנהר דלהוי ליה חיותא יותר משאר דברים ועניינים הנצרכים לשמירת החיים.

אך עיקר לימוד הנצרך 'להשיטו בנהר' הוא בשמירת הראש מעל פני המים, כדי שלא יצלול חלילה ויטבע בשטף הנהר הרודף, שבזה תליא כל עיקר חיותיה, להציל חייו מן הסכנה.

וזה בא ללמדנו בכל אורחות החיים עלי אדמות, שבכך יזכה האדם לחיות נכון עלי אדמות, עביד ליה חיותיה, במה שיידע וישכיל בכל עת ומצב לשמור את הראש והדעת מלמעלה, ולא ייסחף בשטף בלבול העולם, והלחץ והמבוכה והתבהלה סביב. כי אם ישמור איתן מנוחת דעתו מעל פני המים הזידונים, ובכך יוכל לעבור את ימי חייו בהשקט ושלוה וביטחון איתן בצור עולמים ב"ה, השומר ומגין עליו בכל שעל בעינא דאשגחותא תדירא.

מעין זה אמר כ"ק אאמו"ר וצוקללה"ה בשם אא"ז הס"ק מביאלא זי"ע בעל ההילולא, [והביאו גם בספרו המהור חלקת יהושע עה"ת], פירוש הפסוק האמור בשאול המלך (שמואל א ט, ב) "משכמו ומעלה גבוה מכל העם". שאף כי המלך והמנהיג צריך לתת את כל כולו לבני ישראל, ולמסור עצמו בעבורם. היינו דווקא רק עד ראשו, אבל "משכמו ומעלה", דהיינו את ראשו ישאיר מלמעלה, גבוה מכל העם. שלא יתן ח"ו גם את ראשו, שיבלבלוהו חלילה, ויעלו על ראשו.

וכוונת קדשו, שאם יתן וימסור גם את ראשו ודעתו תחת שליטתם, הרי אבד ה'ראש', ולא יהיה יכול להנהיג את העם, כאשר יאבד את דעתו. ונמצא בזה שלטובת העם עצמם, כדי שיהיה להם מנהיג ומלך הגון, צריך המלך להחזיק את ראשו ודעתו היטב למעלה מן העם, ועל ידי זה יוכל להנהיגם בכל מצב ומצב ודוק, ושפח"ח. – וכאשר אמרו זה המאמר בפני הרה"ק בעל אמרי אמת זצוקלה"ה מגור, היתה לו התפעלות גדולה.

ולימוד זה הוא לא רק למנהיגי ישראל אלא לכל אחד ואחד שצריך לראות שבכל מצב ומצב שהוא אף בזמנים קשים ומאורעות שלא ליפול ליאוש ולא לאבד את הראש ואת היישוב הדעת, אלא לחיות באמונה ובטחון בהשי"ת ולא להתיאש.

שלפעמים כאשר האדם מתיאש מאבד את כחותיו ומאבד את תקוותו ואז ח"ו יוכל ליפול בכל אותם הצרים והפגעים רח"ל.

ושמעתי מעשה שהיה גדול אחד מישראל שפגש את מלאך המות ואמר לו שהולך להרוג עשרים אנשים ח"ו, ואותו הצדיק נתגבר כנגדו ואמר שלא נותן לו רשות ונתפשרו שלא יהרוג כי אם חמישה, והנה לבסוף שמע שנהרגו כל העשרים ובא בקובלנא למלאך המות שהרי נתפשרו שרק חמישה יעדרו, ואמר לו המלאך: אני אכן קיימתי הדבר שלא הרגתי אלא חמישה ואותם השאר מפחד מתו שהמיתו עצמם על ידי שנכנסו לפחדים ולדאגות ונתיאשו מעצמם הרי נחשב שהם בעצמם הכניסו עצמם למצב הזה רח"ל.

ועל זה אמרה התורה כי תשא את ראש בני ישראל היינו שצריך להחזיק הראש מלמעלה ולא לאבד תקוה ולא להתיאש ח"ו כי אם להתחזק באמונה ובטחון שבודאי יעזרנו השי"ת ולא יפגע שום איש מישראל וכבר היו בני ישראל במצבים הרבה יותר יקשים ובכולם החזיקו מעמד בזכות האמונה והבטחון בהשי"ת וכאשר יתחזק באמונתו בודאי בזכות האמונה יחזיק מעמד בכל המצבים וינצל מכל רע.

יא

ועוד עצה יש כדי להנצל מכל המגיפות ומכל הגזירות ח"ו והוא על פי דברי אא"ז בסה"ק ברכת טוב [דף קנג] שכתב וזל"ק: "מי שהוא 'כלום'. בעיני עצמו, אפם הגמור, אין מידת הדין יכולה לחול עליו, כי על דבר שהוא אפם, אין יכול לחול כלום, שאין על מה לחול" עכל"ק.

והיוצא מדבריו הקדושים דעל ידי עניויות שמחשיב עצמו לאין אזי זוכה שאין חל עליו כלל מידת הדין ויוצא זכאי ונקי מכל ולא יפגע משום דבר רע.

ואא"ז בסה"ק תולדות אדם [סוף פרשת וארא] כתב על הפסוק והפשתה והשעורה נכתה כי השעורה אביב כו' וזל"ק: "והפשתה והשעורה נכתה כי השעורה אביב

והפשתה גבעול. כי הנה מי שמרגיש בחסרונו, אין מקום למדת הדין לחול עליו כל כך, רק מי שהוא שלם לפי דעתו. וכמו כן מי שמבטל את עצמו, והוא באחדות ואחזה וריעות עם הציבור, אז אמרינן (עי' ויק"ר ל יב, ועי"ל דף נ): "יבואו אלו ויכפרו על אלו", ולא יחול עליו מדת הדין. ורק על מי שפורש את עצמו, ואינו מבטל את עצמו להכלל, יכול ח"ו לחול מדת הדין.

וזהו מה שכתוב: כי השעורה נכתה מפני שהיא אביב, היינו: שהיה בשלימות בלא שום חסרון. והפשתה גבעול, פירוש: יחידי, כמאמר חז"ל (זבחים יח:) על פשתן שעולה בד בוד. לא כן במי שמבטל את עצמו לכנסת ישראל, אז אומרינן יבואו אלו ויכפרו על אלו" עכ"ל"ק.

ומדבריו נתבאר דעל ידי שהאדם יחזיק עצמו בעניויות וביותר על ידי שמתאחד עם כלל ישראל אזי יזכה לינצל ממידת הדין ועל ידי האחדות יזכה שיבואו אלו ויכפרו על אלו ובזה בודאי נזכה להנצל ממידת הדין השורר בעולם ח"ו.

ולהדיא איתא בירושלמי פאה [פ"א ה"א] וז"ל: "אמר רבי אבא בר כהנא: דורו של דוד כולם צדיקים היו, ועל ידי שהיה להן דילטורים היו יוצאים במלחמה והיו נופלים. הוא שדבר דוד [תהלים נז]: נפשי בתוך לבאים אשכבה לוחטים. נפשי בתוך לבאים, זה אבנר ועמשא, שהיו לבאים בתורה. אשכבה לוחטים, זה דואג ואחיתופל, שהיו לוחטים אחר לשון הרע. בני אדם שניהם חנית וחצים, אלו בעלי קעילה, דכתיב [שמואל א כב]: היסגרונני בעלי קעילה בידו הירד שאול. ולשונם חרב חדה, אלו הזיפים, דכתיב [תהלים נה]: בבוא הזיפים ויאמרו לשאול וגו'. באותה שעה אמר דוד לפני הקדוש ברוך: רבון העולמים מה שכינתך לירד בארץ, סליק שכינתך מביניהון. הה"ד [שם נז]: רומה על שמים אלקים על כל הארץ כבודך. אבל דורו של אחאב עובדי עבודה זרה היו, ועל ידי שלא היה להם דילטורין היו יורדים למלחמה ונוצחים" ע"כ.

ומבואר להדיא דזהו לימוד אף לצדיקים דדוקא כאשר בני ישראל הם באחדות אזי אם עובדי ע"ז הם ח"ו ינצחו ולא יפגעו ממידת הדין וכמו שנתבאר מדברי התולדות אדם דעל ידי האחדות יבואו אלו ויכפרו על אלו ואילו כאשר יש בהם דילטורין ושנאה ח"ו יכולים להפגע ח"ו ממידת הדין.

ועל כן צריך כל אחד לראות בזמנים קשים אלו אשר מידת הדין שורר בעולם ח"ו, אזי צריך לחזק עצמו באחדות נפלאה עם כל בני ישראל ואז ודאי נזכה להנצל ממידת הדין ולהנצל מכל המגיפות ומכל הפגעים.

ויהי רצון שכל הגזירות והמגיפות לא יחולו על בני ישראל כלל ויחולו רק על הגויים אשר השי"ת ישפוך חמתו רק עליהם ויציל את בני ישראל מכל פגע ורע ויהא אך טוב לישראל לעולם בגשמיות וברוחניות.

יעזור השי"ת שנזכה לישועתם של ישראל במהרה ולצאת מכל הגלות ויהא אור חדש על ציון תאיר ובמהרה נזכה לגאולה השלימה בביאת גואל צדק במהרה בימנו אמן.